

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/687/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

345/2012. (X. 17.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ (a továbbiakban: panaszos) 2011. november 16-án előterjesztett **panaszát** a 2012. október 17-én megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – az Országos Rendőr-főkapitányság Készenléti Rendőrségének – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre egyrésztől nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrésztől alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2011. október 14-én foganatosított rendőri intézkedés miatt 2011. november 16-án postai úton terjesztette elő panaszát, melyet 2011. november 30-án kiegészített.

I.

1) A panaszos beadványában jelezte, hogy ellene a Nemzeti Nyomozóirodán nyomozás folyik. A továbbiakban, a panaszos előadta, hogy 2011. október 14-én, elfogásakor, egy „civil jelzés nélküli autó” elgázolta, majd mindenféle igazolvány felmutatása nélkül „civil emberek kiabáltak”. A panaszos állítása szerint a gázolás következtében a lábán sérülést szenvedett és ezt jelezte is az akcióban részt vevő rendőröknek, azt kihallgatása során és a fogdára történő

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

elhelyezését megelőző orvosi vizsgálaton is említette. Orvosi ellátásban azonban nem részesült.

A panaszos beadványában azt is kifogásolta, hogy az őt a kihallgatásra szállító rendőrautóban a biztonsági övét nem kapcsolták be és tekintettel arra, hogy az autóban megbilincselve utazott, egy esetleges közlekedési baleset következtében a testi épsége veszélybe kerülhetett volna.

A panaszos véleménye szerint a beadványában kifejtettek alapján az eljáró rendőrök megsértették a kínzás és az embertelen bánásmód tilalmát.

2) A panaszos a beadványához fűzött kiegészítésének az előző pontban ismertetett panasz szempontjából releváns részeiben előadta, hogy a kifogásolt rendőri intézkedésre 2011. október 14-én 11 óra 30 perc körüli időben került sor P. helységben, a H. utcában.

A panaszos a vele szemben történő kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban megemlítette, hogy elfogása során a rendőrök testi kényszerítést és bilincset is alkalmaztak.

A panaszos állítása szerint az elfogása során elszenvedett sérülésről nem készült látlelet.

A panaszos beadványa kiegészítésében beszámolt arról is, hogy a rendőrök nem tájékoztatták a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) szerinti panasz lehetőségéről, így arról sem, hogy panaszával a Független Rendészeti Panasztestülethez fordulhat.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás tisztázása érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Budapesti Rendőr-főkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és az ügyre vonatkozó konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A Budapesti Rendőr-főkapitányság a Testület megkeresését a Nemzeti Nyomozó Iroda egyik osztálya, valamint a P. Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének továbbította. A Nemzeti Nyomozó Iroda egyik főosztálya által rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A főosztályvezető által készített jelentés szerint, 2011. október 14-én, a délelőtti órákban a Nemzeti Nyomozó Iroda egyik osztályán az Rtv.-ben meghatározott bűnüldözési feladatok teljesítése során információ merült fel arra vonatkozóan, hogy aznap a panaszos és társa fegyveres rablást szándékoznak elkövetni. A bűncselekmény megakadályozása és az elkövetők elfogása érdekében akció végrehajtására került sor, melynek eredményeként P. helységben, a H. utcában 11 óra 20 perckor a panaszost elfogták. A panaszos elfogásakor álszakállt és parókát viselt, illetve egy csőre töltött sorozatlövő géppisztoly volt a kezében. A Nemzeti Nyomozó Iroda elfogást végrehajtó nyomozói jelentést készítettek a helyszínen történekről, amely szerint a H. utcában menekülő gyanúsítottat a „Rendőrség, álljon meg!” szavak többszöri, egyértelmű és világos használatával kísérelték meg intézkedés alá vonni. A panaszos azonban nem állt meg, hanem tovább futott. Mivel a nyomozók ekkor a panaszos

kezében egy fekete, fegyvernek látszó tárgyat láttak, ezért elővették a szolgálati fegyverüket, majd azt csőre töltötték és újra megállásra szólították fel a menekülő panaszost, aki ennek továbbra sem tett eleget.

A H. utcában a panaszossal szemben érkezett r. őrnagy szolgálati személygépkocsival a panaszos menekülési útját igyekezett elzárni úgy, hogy a járdára felhajtva egy kerítésnek hajtott. A főosztályvezető jelentése szerint az intézkedő r. őrnagy ezzel a manőverrel a panaszost nem ütötte el, csak elállta az útját. A panaszos az autó elejének nekiütközött, majd az őt üldöző nyomozók felé fordult, akik ekkor ismerték fel, hogy a panaszos kezében egy Skorpió típusú sorozatlövő fegyver található. A nyomozók ekkor rákiáltottak a panaszosra, hogy, dobja el a fegyvert és ezzel egyidejűleg tüzelőállásba helyezték magukat. Ez utóbbi eredményeként a panaszos a megadás jelét mutatta, ezt követően a nyomozók testi kényszerrel a földre fektették és megbilincseltek.

A főosztályvezető jelentésében kiemelten jegyzi meg, hogy az elfogásról készült jelentés alapján megállapításra került, hogy a kényszerítő eszközök alkalmazása szakszerű, törvényes és arányos volt, illetve a szolgálati járművel végrehajtott manőver szükségszerű volt a panaszos elfogása, esetleges ellenállásnak megelőzése érdekében.

A főosztályvezető jelentése szerint a helyszínen a panaszostól lefoglalt fegyverről megállapították, hogy az éles lőfegyver, négy lőszer volt a tárban, egy pedig a csőben, tűzkész állapotban.

A főosztályvezetői jelentés alapján, a helyszínen földön ülő panaszost az NNI egyik vezetője megszólította, bemutatkozott neki és elmondta a rendőri intézkedés okát, mibenlétét. Az osztályvezető megkérdezte a panaszostól, hogy az elfogása során szenvedett-e valamilyen sérülést, illetve van-e valamilyen panasz. A panaszos e kérdésekre nemleges választ adott. Az intézkedő osztályvezető ekkor a panaszos figyelmét felhívta arra is, hogy az intézkedés ellen panasszal élhet. A panaszos ezt követően úgy nyilatkozott, hogy a közléseket megértette, és ismét elmondta, hogy nincsen panasz. Ezután az intézkedő osztályvezető megköszönte a panaszosnak, hogy végül megadta magát és nem lőtt a kollégáira. Erre a panaszos úgy nyilatkozott, hogy nem állt szándékában senkit lelőni, de hozzátette, hogy amennyiben valamilyen rendőr rálőtt volna, akkor ő is biztosan lelőtte volna a körülötte állókat.

A panaszosnak az elfogás során keletkezett sérüléseivel összefüggésben a főosztályvezetői jelentés kifejti, hogy a panaszost orvosi befogadás végett 2011. október 14-én átkísérték a BRFK II. kerület Gyorskocsi utca 31. szám alatti objektumába. A panaszos állapotáról orvosi vélemény készült. Az adatajegyztetés után a vizsgáló orvos kórelőzményt vett fel, majd megvizsgálta a panaszost, aki a „jelen panaszok” kérdéskörben nemleges választ adott. Az orvosi véleményben friss külsérelmi nyomként „a bal sípcsont felett enyhe fájdalmas jelez” megállapítás található. Az orvosi véleményben egyértelműen szerepel az is, hogy a panaszos rendőri bántalmazást nem kifogásolt. A főosztályvezető jelentésében kiemeli, hogy a panaszos egyetlen alkalommal sem jelezte a vele szemben eljáró és a Nemzeti Nyomozó Iroda állományába tartozó rendőröknek esetleges lábsérülését.

A főosztályvezetői jelentés a rendőri intézkedés jogszabályi alapjaként az Rtv. 1. § (2) bekezdésben, a 2. § (1) bekezdésben, a 13. § (1) bekezdésben, a 33. § (1) bekezdés a) pontjában, a 47. §-ban, a 48. § b) és c) pontjában foglalt okokat jelöli meg.

A panaszossal szembeni bilincshasználattal kapcsolatban a főosztályvezető jelentésében kifejti, hogy véleménye szerint „a fogvatartotti jogállástól függetlenül minden esetben fennáll a szökés, illetve támadás lehetősége, a bilincs használatával elkerülhető, hogy súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazására kerüljön sor”. A panaszos panaszjogról történő kioktatásával kapcsolatban a főosztályvezető jelentésében arról számolt be, hogy a panaszos jogairól tájékoztatást kapott az elfogás helyszínén, az őrizetbe vételi határozat kihirdetésekor, kihallgatása alkalmával a gyanúsítás közlésekor, valamint a fogdába történt befogadásakor.

2) A Nemzeti Nyomozó Iroda panaszos elfogásában közreműködő nyomozói által, az elfogás során történekről készített jelentést a II. rész 1) pontjában ismertetett főosztályvezetői jelentés összefoglalta, így annak lényegi tartalmát és a panasz szempontjából releváns részeit a II. rész 1) pontja tartalmazza.

3) Az orvosi vélemény – a II. rész 1) pontjában ismertetett főosztályvezetői jelentéssel megegyezően – „jelen panaszok” rovatában a „a vizsgálat alatt nem volt panasz” megállapítás szerepel. Friss külsérelmi nyomként pedig a vizsgálatot végző orvos „a bal sípcsont felett enyhe fájdalmat jelez” megjegyzést tüntette fel. A panaszos az előbbieken ismertetett orvosi véleményt saját kezűleg aláírta.

4) A Nemzeti Nyomozó Iroda a Testület rendelkezésére bocsátott egy, a panaszos fogdán való elhelyezhetőségét igazoló, 2011. október 14-én, 19 óra 30 perckor kelt dokumentum-másolatot, melyet az előző pontban ismertetett orvosi véleményt készítő orvos írt alá. A dokumentumon a panaszos saját kezű aláírásával igazolta azt, hogy „rendőri bántalmazást nem panaszol”.

5) A Nemzeti Nyomozó Iroda által szintén a Testület rendelkezésére bocsátott vizsgálati napló másolata szerint a panaszoson friss külsérelmi nyom nem látható és fogdán elhelyezhető. A napló e pontban ismertetett bejegyzését a II. rész 4) pontjában utalt orvosi véleményt elkészítő orvos írta alá.

III.

A panaszos beadványa kapcsán a Testületnek elsőként azt kellett vizsgálnia, hogy annak előterjesztésére határidőben került-e sor. A Testület ezért az igazolási kérelem tárgyában az alábbi döntést hozta.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 93. §-a értelmében a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az öt ért jogsérelemlről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet a Testületnél előterjeszteni.

A konkrét esetben a hivatkozott törvényhely első fordulata alkalmazásának volt helye, hiszen megállapítható, hogy a panaszos a sérelmeit már a rendőri intézkedés alkalmával, azzal egy időben felismerte. Ez azt jelenti, hogy a panasz előterjesztésére nyitva álló nyolcnapos

határidőt az intézkedés napjától kellett számítani. A sérelmezett esemény 2011. október 14-én történt, tehát a nyolcnapos határidő – a munkaszüneti napokat is figyelembe véve – október 24-én járt le. A panaszos azonban csak 2011. november 16-án terjesztette elő a panaszát.

A Testület a panaszjog érvényesülését garanciális jellegűnek tekinti, ezért töretlen gyakorlata szerint határidőben érkezettként kezeli azokat a beadványokat, amelyeket azért terjesztettek elő késedelmesen, mert az eljáró rendőrök nem tájékoztatták az intézkedés alá vontakat a panaszjogukról.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdésének második mondata szerint az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A panaszos panasza kiegészítésében azzal védekezett, hogy a rendőrök nem tájékoztatták az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről, így arról sem, hogy panaszával a Testülethez fordulhat. A panaszos, állítása szerint, a Testülethez fordulás lehetőségéről ügyvédjétől szerzett tudomást.

A II. rész 1) pontjában ismertetett főosztályvezetői jelentés alapján, az NNI vezetője a rendőri intézkedést követően a helyszínen földön ülő panaszos figyelmét felhívta arra, hogy az intézkedés ellen panasszal élhet. A panaszos ezt követően úgy nyilatkozott, hogy a közléseket megértette és elmondta, hogy nincsen panasza. A panaszos panaszjogról történő kioktatásával kapcsolatban a főosztályvezető jelentésében leírta továbbá, hogy a panaszos jogairól tájékoztatást kapott az elfogás helyszínén, az őrizetbe vételi határozat kihirdetésekor, kihallgatása alkalmával a gyanúsítás közlésekor, valamint a fogdába történt befogadásakor.

Annak ellenére, hogy a panaszos panaszjogról való tájékoztatását illetően a panaszos és a rendőrség állításai közötti ellentmondás nem volt feloldható, az eset összes körülményeit figyelembe véve és a panaszos igazolási kérelmére tekintettel, a Testület a beadványt határidőben érkezettként befogadta, és érdemben vizsgálta.

IV.

A Testület a panaszbeadvány alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos elfogása közben elszenvedett sérülésével kapcsolatban a rendőrséget terhelő segítségnyújtási kötelezettség elmulasztását, a bilincshasználat jogszerűségét, a biztonsági öv használatának mellőzését és a panasztételre vonatkozó tájékoztatást.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a rendőri intézkedés időpontjában hatályban levő, a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. §-ának (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz és az abból levezethető testi épséghez és az 55. § (1) bekezdése szerinti személyes szabadsághoz való jogát.

1) A Testület a saját hatáskörét vizsgálva az alábbiakat állapította meg.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában, a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, azok közül is azok, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás), esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos beadványában foglaltaknak megfelelően a Testület által lefolytatott vizsgálat a rendőrséget terhelő segítségnyújtási kötelezettség elmulasztására, a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszköz (bilincs) használatának jogszerűségére, a panaszos előállításának körülményeire (a biztonsági öv használatának mellőzésére) és a rendőrséget terhelő panaszjogról való tájékoztatási kötelezettségre terjed ki. Előzőekben felsoroltakkal összefüggésben kijelenthető, hogy azok a fenti rendelkezés értelmében egyértelműen a Testület hatáskörébe tartoznak.

2) A panaszos elfogásának és előállításának jogszerűségét nem kifogásolta, ezért a Testület nem tartotta indokoltnak annak vizsgálatát.

3) A panaszosnak az elfogása során elszenvedett sérüléseivel összefüggésben vizsgált, az eljáró rendőröket terhelő segítségnyújtási kötelezettség elmulasztásával kapcsolatban mindenekelőtt az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezésre kell utalni, miszerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az Rtv. 17. § (2) bekezdése az intézkedés folytán megsérült személy részére történő segítségnyújtási kötelezettséget nevesíti. Eszerint a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére — amint ez lehetséges — segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön. A rendőrség segítségnyújtási kötelezettségéről szól az Rtv. 24. § (1) bekezdése is, amely alapján a rendőr

köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A rendőri intézkedés időpontjában hatályban lévő, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban Szolgálati Szabályzat) 31. § (7) bekezdésének első mondata szerint pedig elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni, ruházatát támadás vagy önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából a felügyeletet ellátó rendőrnek át kell vizsgálnia.

Ahogy az az I. rész 1) pontjában foglaltak alapján látható, a panaszos állítása szerint, elfogásakor egy „civil jelzés nélküli autó” elgázolta, aminek következtében a lábán sérülést szenvedett, ezt jelezte az akcióban részt vevő rendőröknek és a fogdára történő elhelyezését megelőző orvosi vizsgálaton is említette. Orvosi ellátásban azonban nem részesült.

A II. rész 1) pontjában ismertetett főosztályvezetői jelentés szerint, az NNI egyik osztályának vezetője megkérdezte a helyszínen földön ülő panaszostól, hogy az elfogása során szenvedett-e valamilyen sérülést, illetve van-e valamilyen panasza. A panaszos e kérdésekre nemleges választ adott. A panaszos nem sokkal ezután ismét úgy nyilatkozott, hogy nincsen panasza. A főosztályvezető jelentésében kiemeli, hogy a panaszos egyetlen alkalommal sem jelezte a vele szemben eljáró és a Nemzeti Nyomozó Iroda állományába tartozó rendőröknek esetleges lábsérülését.

A főosztályvezető által készített jelentésben foglaltak szerint a panaszost orvosi befogadás végett elfogásának napján, 2011. október 14-én átkísérték a BRFK II. kerület Gyorskocsi utca 31. szám alatti objektumába. Az előzőekben hivatkozott jelentés által is említetten, az ekkor készült orvosi vélemény „jelen panaszok” rovatában a „a vizsgálat alatt nem volt panasza” megállapítás szerepel. Friss külsérelmi nyomként pedig a vizsgálatot végző orvos „a bal sípcsont felett enyhe fájdalmat jelez” megjegyzést tüntette fel. A panaszos az előbbieken ismertetett orvosi véleményt saját kezűleg aláírta. A panaszos szintén saját kezű aláírásával igazolta a fogdán való elhelyezhetőségéről szóló dokumentumon azt, hogy „rendőri bántalmazást nem panaszol”. Végül, a Nemzeti Nyomozó Iroda által szintén a Testület rendelkezésére bocsátott vizsgálati napló másolatában szereplő releváns bejegyzés szerint a panaszoson friss külsérelmi nyom nem látható és fogdán elhelyezhető.

Az előzőekben ismertetett két kijelentés - azaz a panaszos arra vonatkozó állítása, miszerint elfogását követően többször is jelezte lábsérülését és a II. rész 1) pontjában ismertetett főosztályvezetői jelentés arra vonatkozó állítása, amely szerint a panaszos egyetlen alkalommal sem jelezte azt a vele szemben eljáró és a Nemzeti Nyomozó Iroda állományába tartozó rendőröknek - közötti ellentmondást a Testület feloldani nem tudta. Azonban a rendőrség által a Testület rendelkezésére bocsátott iratok alapján megállapítható, hogy a panaszos elfogásának napján, befogadásakor orvosi vizsgálaton esett át, amelynek során az orvos mind az akkor fennálló panaszairól, mind pedig arról nyilatkoztatta, hogy rendőri bántalmazást panaszol-e. **Mindezek alapján a Testület arra a következtetésre jutott, hogy az eljáró rendőrök a panaszos orvosi befogadás végett történő, a BRFK II. kerület Gyorskocsi utca 31. szám alatti objektumába való átkísérésével megfelelően eleget tettek segítségnyújtási kötelezettségüknek, ezáltal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

A Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos testi épséghez való joga sem, tekintettel arra, hogy a panaszos saját kezű aláírásával hitelesítette azokat a

dokumentumokat, amelyek szerint elfogásának estében panaszai – a sípcsontja feletti enyhe fájdalmat leszámítva – nem voltak és „rendőri bántalmazást nem panaszol”.

4) A Testület vizsgálat tárgyává tette a panaszossal szembeni bilincsalkalmazás jogalapját és indokoltságát. A panaszos beadványából ugyanis egyértelműen kiderül, hogy az őt kihallgatásra szállító rendőrautóban megbilincselve utazott.

A II. rész 1) pontjában ismertetett főosztályvezetői jelentés szerint a panaszossal szemben a rendőri intézkedés időpontjában hatályban levő Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján került sor a bilincs alkalmazására.

A bilincs alkalmazásának lehetséges indokait az Rtv. 48. §-a tartalmazza. A hivatkozott szakasz szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére. A rendőri intézkedés időpontjában hatályos Szolgálati Szabályzat 41. § (1) alapján bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

A Testület a bilincsalkalmazás jogalapja vonatkozásában elfogadta a rendőri álláspontot az Rtv. 48. § b) és c) pontja vonatkozásában. A már ismertetett előzmények, a panaszosnak a rendőrök jelenlétében tanúsított magatartása, nevezetesen az, hogy a többszöri rendőri felszólítás ellenére sem állt meg, hanem menekült tovább és csőre töltött sorozatlövő géppisztollyal fordult a nyomozók felé, a Testület álláspontja szerint indokoltá tette a bilincs alkalmazását az esetleges szökés és támadás megakadályozása céljából a panaszos elfogása során és a gépkocsival történő szállításának idejére. A bilincshasználat jogszerűségét alátámasztja a panaszos elfogását követően még a helyszínen tett nyilatkozata is, miszerint nem állt szándékában senkit lelőni, de elmondta, hogy amennyiben valamelyik rendőr rálőtt volna, akkor ő is biztosan lelőtte volna a körülötte állókat.

Előzőekben kifejtettekre tekintettel a Testület megállapította, hogy a panaszossal szembeni bilincsalkalmazásra az Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján kellő jogalap birtokában került sor, a bilincsalkalmazás indokolt volt, ezért e vonatkozásban a panaszos személyi szabadsághoz és emberi méltósághoz való joga nem sérült.

5) A panaszos sérelmezte, hogy az őt a kihallgatásra szállító rendőrautóban a biztonsági övét nem kapcsolták be és tekintettel arra, hogy az autóban megbilincselve utazott, egy esetleges közlekedési baleset következtében a testi épsége veszélybe került volna.

A Nemzeti Nyomozó Iroda által a Testület rendelkezésére bocsátott iratanyag nem tartalmaz információkat arra vonatkozóan, hogy a panaszost szállító rendőrautóban az őt kísérő

rendőrök bekapcsolták-e a panaszos biztonsági övét vagy sem. A Testület által a tényállás tisztázása érdekében megkeresett Budapesti Rendőr-főkapitányság a Testület megkeresését a Nemzeti Nyomozó Iroda mellett a P. Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének is továbbította. A Nemzeti Nyomozó Iroda egyik vezetőjének jelentésében a Testület által feltett azon kérdésre miszerint a szolgálati gépjárművel történő szállítás során a közlekedési szabályokat a rendőrök betartották-e és a panaszos biztonsági öve be volt-e kapcsolva, azt a választ adta, hogy tekintettel arra, hogy a panaszos előállítását a P. Megyei Rendőr-főkapitányság alá tartozó Sz. Rendőrkapitányság P. Rendőrőrs járőrei végezték, a kérdés megválaszolása az intézkedést végrehajtó szerv vezetőjének kompetenciájába tartozik. A P. Megyei Rendőr-főkapitányság azonban nem reagált a Testület megkeresésére, így a vizsgált panasz szempontjából releváns nyomozati iratnak minősülő dokumentumokat – köztük azt, amely a panaszos szállítás során a biztonsági öv használatára vonatkozóan információt tartalmazhat - sem bocsátotta rendelkezésre.

A Testület figyelembe vette ugyanakkor az eset összes körülményeit, így azt is, hogy a rendőrségi iratok, illetve a panaszos beadványában és annak kiegészítésében foglaltak alapján egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos a cselekmény helyszínén nem kérte, hogy a biztonsági övét csatolják be, a biztonsági övvel kapcsolatos kifogás csak több mint egy hónappal később, az előzetes letartóztatásban töltött idő alatt merült fel.

Előzőekben foglaltak alapján a Testület nem tartotta megállapíthatónak a panaszos testi épséghez való jogának sérelmét a biztonsági öv használatával összefüggésben. Mindazonáltal a Testület felhívja a figyelmet arra, hogy mivel az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat az elfogással és előállítással összefüggésben az elfogott és előállított személy gépjárműben történő szállítására vonatkozóan különös rendelkezéseket nem tartalmaz, az intézkedést foganatosító rendőröknek ez esetben is be kell tartaniuk az 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) vonatkozó szabályait.

6) A panaszos beadványa kiegészítésében beszámolt arról is, hogy a rendőrök nem tájékoztatták az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről, így arról sem, hogy panaszával a Független Rendészeti Panasztestülethez fordulhat.

A Testület jelen állásfoglalás III. részében már idézte az Rtv. panaszjogról szóló, 20. § (2) bekezdését, melyre a panaszos panaszjogról való tájékoztatással kapcsolatos kifogásának elbírálásakor is tekintettel kell lenni.

A II. rész 1) pontjában ismertetett főosztályvezetői jelentés alapján, az NNI egyik Osztályának vezetője a rendőri intézkedést követően a helyszínen földön ülő panaszos figyelmét felhívta arra, hogy az intézkedés ellen panasszal élhet. A panaszos ezt követően úgy nyilatkozott, hogy a közléseket megértette és elmondta, hogy nincsen panasz. A panaszos panaszjogról történő kioktatásával kapcsolatban a főosztályvezető jelentésében leírta továbbá, hogy a panaszos jogairól tájékoztatást kapott az elfogás helyszínén, az őrizetbe vételi határozat kihirdetésekor, kihallgatása alkalmával a gyanúsítás közlésekor, valamint a fogdába történt befogadásakor.

A panaszos panaszjogról való tájékoztatását illetően a panaszos beadványának kiegészítésében foglaltak és a Testület rendelkezésére bocsátott rendőrségi iratokban szereplő információk közötti ellentmondást a Testület feloldani nem tudta, ezért a

panaszjogról való tájékoztatás vonatkozásában nem tartotta megállapíthatónak a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét.

V.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos elfogása során elszenvedett sérülésével kapcsolatban nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, tekintettel arra, hogy a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségének eleget tett és testi épséghez való joga sem. A Testület megállapította továbbá, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök jogszerűen alkalmaztak bilincset a panaszossal szemben elfogása és előállításakor, ezért a panaszos személyi szabadsághoz és emberi méltósághoz való joga nem sérült a bilincselés miatt. A Testület a biztonsági öv használatával összefüggésben nem tartotta megállapíthatónak a panaszos testi épséghez, panaszjogról való tájékoztatását illetően pedig a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét.

Budapest, 2012. október 17.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag